

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hämeen liitto
Regional Council of Häme

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

LASI

Päätarina: Kyynelistä syntyneet

Niitä on harva nähnyt. Ne lentelevät sateenkaaren värisissä spektreissä, kun valo leikkaa lasia. Salamannopeasti, ne ovat siinä ja sitten poissa. Ne ovat yhtä hauraita kuin ohut lasi. Yhtä läpikuultavia.

Kerrotaan, että ne ovat syntyneet lasinpuhaltajien kyynelistä, kun ne ovat putoilleet lasinsirpaleisiin. Niistä kyyneleistä, joita on syntynyt, kun olet niin lähellä täydellistä työtä ja sitten se kuitenkin särkyy. Tai menettää ainutlaatuisen muotonsa. Tai ilon kyynelistä, kun tulos on täydellinen, juuri sellainen, jonka lasinpuhaltaja sielussaan näki.

Lasikeijut eivät elä kauaa, kaikilla niillä on syntyessään lasisairaus, mutta ne syntyvät uudelleen, koska lasinpuhaltaja voi puhalttaa niihin pienen lasisydämen, piskuisen pisaran elämää ylläpitämään.

Näkevätkö vain lasinpuhaltajat lasikeijuja? Ei, muutkin voivat nähdä niitä, jos... Lähdetään etsimään.

Fiskars Finland Oy Ab /littalan lasitehdas Puhallus

Tehtaan ovesta kajastaa lasiuunin hehku. Avaan oven. Lämpö houkuttelee minut sisään. Edessäni näen lasinpuhaltajien joukon, jonka työtä jään seuraamaan.

Yhtäkkiä havahdun, hattupäinen vanha herrasmies astuu viereeni itsekseen hymähdellen ja kävelykeppiään heilautellen. Mistä hän ilmestyi? Seuraan lumoutuneena puhaltajia. Sula massa puhalluspillin päässä muuttuu maagisesti maljakoiksi, linnuiksi, juomalaseiksi... Puhaltajien liike on kuin tanssia, tarkoin harkittua koreografiaa.

Mies ehdottaa, että kokeilisin lasinpuhallusta itsekin. Hämmästyn mutta seuraan häntä lasiuunin viereen. Pian jo huomaan puhaltavani ilmaa puisessa muotissa olevaan lasiin. Muotista nousee savua ja haistan palaneen puun tuoksua. Puhaltajamestari nostaa maljakon muotista, irrottaa sen pillistä ja kantaa sen jäähdytysuuniin.

Ajatus itse luomastani uniikista esineestä hurmaa minut.

Käännyin kiittäökseni herrasmiestä mutta näen vain etäämpänä sulkeutuvan oven ja vilahduksen kävelykepeistä. Kuka hän oli, se jää arvoitukseksi.

Suomen lasimuseo: Tapio Wirkkala astuu näyttämölle

Eräänä aamuna lasihyttiin tuli vieras mies. Hän riisui vihreän samettitakkinsa ja iski sen hytin nokiseen naulaan. Paidanhihat hän kääri rullalle.

”Tulkaas tähän valoon, niin minä kerron, mitä mielessä noin aluksi olisi.”

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hämeen liitto
Regional Council of Häme

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Mies levitti miesten eteen pahvilevyjä. Niihin oli hiilellä luonnosteltu soikeita lautasia. Toiselle ryhmälle hän ojensi luonnoksen maljakosta, joka näytti suurelta sieneltä. Kantarelli näkyi merkityn nimeksikin.

”Katsokaas sillä aikaa, kun minä kerron Kivelän porukalle tästä toisesta. Ja niin, heitetäänkö enemmän tittelit pois? Minä olen Tapio.”

Niin oli työryhmään liittynyt uusi jäsen, suunnittelija.

Tapioista tuli tehtaalla tuttu näky. Hän oli rauhallinen ja kuunteli puhaltajien mielipiteitä. Kiinnostunut kaikesta työstä ja jokaisesta lasinpuhaltajasta.

Joitakin Tapion suunnittelempia esineitä Väinö oli hankkinut kotiinkin, kuten nuo kaapissa olevat Tapio-lasit. Väinön katse osui pikarin säären ilmakuplaan. Pisara – siinähan se on, keijun koti.

Väinö ravisti päätään. Kaikkea hänkin, vanha mies, miettii.

Fiskars Finland Oy Ab/Designmuseolittala littalan keijujen yö

Hämärä oli jo laskeutunut museoon, kun museomestari sulki Designmuseo littalan oven. Pimeään yhä tihentyessä alkoi osaan lasikokoelman laseista syttyä pieniä valoja, kuin tähtiä lasien sisälle. Pienet lasikeijut heräilivät laseissa sijaitsevista pisarakodeistaan.

Kohta museon lattia jo täyttyi tanssivista keijuista, jotka varoivat visusti kompuroimasta pienistä puunpalasista koostuvalla lattialla. Jokainen tiesi kompastumisen olevan kohtalokasta, sillä lattian rakosiin pudonneet keijukaiset murtuivat pieniksi lasinsiruiksi.

Sinä yönä keijujen tanssi kävi riehakkaammaksi kuin koskaan. Mutta äkisti tanssi pysähtyi. Jostain oli kuulunut lasinsirpaleiden helinää. Kaikki kurkistelivat ympärilleen, kenelle oli käynyt pahasti. Keijujen huojennukseksi vain yksi pieni lasiesine oli tipahtanut lattialle. Aamu alkoi jo valjeta ja keijut kömpivät takaisin koteihinsa.

Töihin tullessaan museomestari lakaisi kummissaan lattiaa. Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, kun lattialta löytyi aamulla lasinsiruja.

Päätarina jatkuu:

Lasia on monenlaista, niin on lasikeijujakin. Samassa esineessäkin toinen sen näkee ja toinen ei. Keijut eivät siitä kyllä suutu, he ovat siihen tottuneita. Että toisen kaunis ei olekaan kaikkien kaunis. Eikä keijuja ihan kaikissa lasiesineissä olekaan.

Lasikeijut syntyvät vain silloin, kun itse tekijä näkee luomistyönsä kauneuden. Sen, mitä on tavoitellut. Se on hetki, jossa ihmeitä tapahtuu.

Joskus keijut heittäytyvät leikkisiksi. Ne laskevat liukumäkeä auringonsäteissä, spektrin eri radoissa. Ne pelottelevat toisiaan kuperien lasien pinnoilla näyttäen jättiläiskokoisilta tai vaihtavat väriä sukeltaen erivärisen lasiin.

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hämeen liitto
Regional Council of Häme

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Lasikeijut elävät ihmisten keskuudessa niin kauan kuin joku näkee esineen kauneuden. Niin kauan lasikeijulla on koti, mutta koditonna se palaa keijujen maahan. Se tulee luoksemme uudelleen, kun jossain joku puhaltaa uuden luomuksen ja näkee jälleen lasin kauneuden.

Lasikeiju on kuin lasi, niin haurasta ja niin kestävä, niin helposti särkyvää ja niin ikuista. Riippuen täysin siitä, miten sitä kohdellaan.